

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده

« وقت » مطبعه سنه

متصل گوشه باشندند

نومرو ۱

صاحب و مدیری

محمد مسیح

ملی مجموعه

آبونه شرائطی :
سنه لکی ۲۰۰ ،
آلانی آلائی ۱۲۵
فرق العاده لکچر
ایچون ۳۰۰ و ۵۰۰
غیرش

تجریه امن هیئتجه
طبی تاسیب ایلمه
اکتاز اعاده ایلمه

هر آیک برنجی راوره بشیمی کونلری ببقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، قبی رسمی مجموعه در

فکر تک روحی و فلسفہ سی

انسان روحنی طایفی نه قدر کوچ ؟ کندی معنویتیزی بیه
اکلامقده نه بویوک برعجز ایچمده ز ؛ باکندکزدن باشقه سنی ،
یوز یوزه کورووشمه دیککز برانسانک ماهیت روحیه سنی کشف
ایده بیلیمک ... بوهیچ اولاجق شیعی ؟
بواشده کی عبرت محقق اولقله برابر ، برقم انسانلرک
روحلرنی آکلامقده حقیقته چوق تقرب ایتمکده بزه ممکن
کورونور . طیشی ایچنه بکزه بن ، اولدینی کبی کورونوب
کوروندیکی کبی اولان بعض خلوص صاحبلی واردکه
اونلرده کی صمیمیت ، دوستلرینه براندقلری خاطرهلر و خلفلرینه
یادکار ایتدکاری اثرلرده کندی معنویتلرنی حکایه ایده جک
قدر قوتلدر . ایشته فکرتی بز ، بوصدق و خلوص اربابندن
عد ایتمکده ز .

صولدورک اک بویوک روحشاسلرندن و بشرک معنویتنده کی
خاستقلری مشاهده خصوصنده امثالک اک ایلری کلنلردن
اولان « پهرانه » ، روحده کی قوتی ، اونک انفسی و آفاقی
عالمده کی وارقلره تطابق ایده بیلیمه سنده بولور . برانسان که
واری وار اولدینی کبی کورومکدن چکینیر ، یاخود واری وار
اولدینی کبی کورومکدن ملکه سندن محروم بولور ، او فرد
بشر ایچون ایچنده بولوندینی محیطک شرائط حیاتیسنه انطباق
وینا علیه حیات مستحیلدر . بویله اولان روحلدائما مکملی ،
اُک کوزملی و اُک ایینی آرار ، بولامانجه اصل موجود اولانلره
دوشان و اونلردن محترم بروضیت اکتساب ایده لر . اطرافدن
متنفر ، موجود عالمک خارجنده ، کندیلرینه مستقل و همتاثرندن

آزاده بر محیط خلق ایتمک ایستهلر ؛ آلیفان چکینکن و مرد
مکریز اولولور . رباب شکستده « صحایف حیاتمدن » سرلوحه لی
شعرده باقل (فکرت) نیدیور :

بونی شعرده کوسرتر بلکه ؛
بن حقیقتدن احتراز ایدهم ؛

و صوکره وارقلدن ناصل اوزولوب صیقیلدیلینی آکلاتیور :

آسمان فسحت کبودیله
دکز امواج پرسرودیله ،
کیجه اسرار فی حدودیله
بنی تهرب ایدهر ؛ اوفسحتدن
صیقار صائنه روح براندوم ؛

وینه تفکر عنوانی شعرده :

زمان اولورکه دوشونمکدن احتراز ایدهم
دیمه سنی متعاقب ، منظومه تک نهایتلرنده :

... طایر ، اعانی یوقدر شکرک بونده ،
بوتون سعارلرمک روسی برسنفرد
که دبدیم طویارم قاپ ناله مشعونده

مصرعلریله بوتون سرائر روحنی بزه تودیع اییدیور .
کوریلورکه فکرته کندیلنسک « حقیقت » دیدیکی شائیتلردن
احتراز ، اونلره قارشلی نفرت ثابت بر فکر حالته کله جک قدر
قوتلشمسیدی . آکر یوحکمی ویزمک ایچون یوقاریه نقل
ایتدیکم مصرعلر کثایت ایتمز عد ایدیله جک اولورسه شاعریک
بوتون حیاتی - رسمی و خصوصی - ، علی الخصوص احتراز
و افرادینک مقر سلطتی اولان اشائی کی کوسترم .

اراده سنک قدرتی هرکس دارفندن تصدیق ایدیلن یوروحک
شائیتلردن و محیطلندن بودرجه فراری اولماسی ظاهرده یکدیگر -
ینک قیضی کورولور . فقط بو نقطهده صقی بر رابطه روحیه
موجوددر . معلومدرکه اراده تک ، اجرا و افساله تقدم ایدهن
بر دوررسی وارد و اوراده یکدیگریک ضدی فکرلر مهاجمه
حالندهدر . روحیات انساننده « نهی Inhibition » دینیلن

اشتباه . . . ايشته تهتم نه ضرر ؟
مصرعيله اعتذار ايندكده نكړه :

شېره پر نوره د وروغو قوشمقور .

ديورسوده رېب وګان قارا ګلقلری ايجرېسندن بر درلو او
خيل ايشینی بولامابوردی . بولامايخه بالطبع بو حاله اګ
اوينون (حس) ؛ کنديښی دائما سعادتن اوزاق ، علمی ده
باشنه بر زندان فرض ايمکدی . (اميد تولز) ک سوکنده :
. . . او چنګ

عروى قلاسين بشرت که في حضور
ايدر شوکته برنجی پک نشه سز مهرور .
او « کهنه برزخ » دنيادر . فکرت بو برزخدن چوق
ييزاودر ، چوق غير نموندر . حیات اونک ايجون سورو کلنمه سی
مقدر بر يوکدی . (حسن و آن نه در ؟) اسمی کوزهل
بر منظومه سڼک نهايتنده کوزهلکی تعريف ايدرګن حیات
حقته کی تلقیسی پک بليغ سوله يور :
کوزهلک ايشته شو چيرکين خيانه بر زښت . . .

آرتق صايافته کتاب حياتک

بر نکته سروره تصادف محال اولور .

ديکده نکرده وارای بر غيا کې تصوير ايدیور ، اوکا قارشى
ووحکردن کلن نډای نقرته رغماً اورادن دونه مه چککزی ،
او ظلمت او باثاغه ، يعنی غياى وجوده باتاجککزی ، غيظ
و تنفرله چيرې پشاکزده اوکا الى الابد سقوط ايده چکککزی
آکلا تيور ؛ فقط :

سهود حیات بشر تا سر مزارنده ! . . .

مصرع متهکمی ايده اوندن آريښه مه جغنی تصديق مجبور يافته
قاليور . (نادم حیات) منظومه سی بو خصوصده (فکرت) ی
خلاصه ايډن اګ کوزهل بر شعر در . کوريلور که شاعر حياتى
نفرته ، فقط ضرورتله قارشيلامقده ؛ چار و ناچار اوکا رام
اولقده در . اگر حیات ايجون بر عاقبت دوشونه بيلسيدي
بلکه بو رېب وګان دردنده بر آز نفس آلايليردى . فقط
او ، بوندن ده محرومى . بر درلو ايثانه ميوردي . (ايثامق
احتياج) منظومه سنده :

پوتون پوشاق : زمين پوش ، آسمان پوش ، قلب و وجدان پوش ،
پوتون پوشاق : دوز بر هيڅ موخس جوارنده . . .
مصرعيله بو کسانک عدمه وارا چغه و وارو صابيلان هر شتک
بر هيچدن عبارت اولديغه اينانده نکرده تکرار :

ايثامق . . . ايشته بر آغوش روحانى او غمړنده .

بو فعاليت ، روحک باشى بوش حرکتنه مانع اولان بر ديزکين
کيدو . بعضی انسانلرده اراده نګ بو جهتي پک قوتلى اولور
و بوراده کی فرط قوت اجرايه بر انکلی تشکيل ايدر . ايشته
فکرتک روحى ده بويه ايدى . اونک معنويتى بر کجیلانه تشبيه
ايدرسه ک فکرت ، بو توانا حيوانک متبادلاً ديزکينلى چکشمه ،
اونى دائما پرنده اويانمش ؛ بر درلو بيجارده نګ حرکت احتياجى
تطين اغمه مشدى . اونک ايجوندر که مجادله دن صاقتمش ،
آياغه کلن هر وظيفه ي ذهنده کی مکمل نمونلره اوينون
ولمايهرق دائما آز زمان ايجون ياييلمش و نهايت بوسوتون
کندى قوغنک ايجريسه چکلمشدر .

چوق متين بر وجوده مالک اولان شاعرک ماديّت و عضويتى
- بوکا عدا مجد دورينک استبدادى ، مشروطيتک يولسرقلقرى
سببده اولسه - روخنده کی حرکتک نزلک و هوا سزلق تخريب
ايشدر . بو اعترافله فکرت ، ملي حیاتر ايجون پک آجينه جق
بر ضاعدر ؛ چونکه بويه ابداعکار روحلر آرمزده پک نادر
نيشمکده در .

. . . هر ميايه ،

هر احتياجه ، هر اميده قارشى قهقهه زن

مزاجک پوتون اقبال دهرى تکه لېږ

وقايتيله برابر . . .

ديښن فکرت ؛ ثروتى « ايشته مملک » ، قدرتى « يامقام » ده
کوستردى . بناء عليه فکرتک اراده سى - قوتلده اولسه -
منفى و نه يى بر اراده ايدى . هر منفى اراده صاحبنده اولديښى
کې فکرتدهده بو نه يى قدر شديد بر (غرور) واردى .
عزیز روحى هر تأثيرک فوقنده طوتاجق درجده اعتنا کار
اولان شاعر بالتليجه چوق (خوديښ) اولدى . فرط حساسيتى
اونى هر زمان کندينى دوشونور ، اګ کوچوک بر تمامى بر جريجه
کې دويار بر انسان بايدى . اونک ايجوندر که (فکرت) ی
فردى اخلاقک بر قهرمانى عد ايدمرګن اجتماعى اخلاقى بالجبوريه
ضعيف کورمکديز .

روحک درت چيزکيله بايديغز واصلنه مطابق اولديښى
ظان ايندکمز شو پورتره سنى کورکدن سوکړه (فکرت) ک
فلسفه سنى بولوب ميدانه قويمق آرتق قولايلاشمش ديمکدر .
بر فردک حالت روحيسى شو وضعيته بولوتخه اونک ايجون
هر شخصدن وهر شيدن (شېه) ايتک بر ضرورتدر . تهکيم
(فکرت) بو حقيقتى يازيلرينک ديبه بيليرم که هر يرنده کمال
بلاغته افاده ايشدر :

اجراع نقطه زړه پېلېږي

صنعت حیاتم زده ، حقیقتاً متأثر ایدم ، دوشونډیرم پېلېږي بر دورغونلق حکم سورویور . نهن ؟ اولدکي ؟ روخلریمزې سوندی ؟ صنعتکارلرده دائمی اتهاملر آلتنده ازیلور . اولرده عین یوقسزلک آجیلرینی ، اسفلرینی دویورلر . . . اوت ، هر مجادله نك ، هر مناقشه نك ، هر دیدیهودینك صوکی اثرله ، بالکتر اثر وابداعله آلهحق . . . شو حالده اثر نهن دونهیور ؟

محمود راغب بك

صوڪ زمانلرده ډېكر بعض ملتلرده ، مثلاً آلمانلر ، عین یوقسزلق شكایتلرله دولی جلدلر تشرایتیدلر : حتی ، مدنیتلر ینك اولدیکنه قانع اولان مفرطلری بولندی . ینه مشرقك اسرارلری طرفه نظرلرینی جوړدنلر اولدی . یکی منبعلر آواغغه باشلانندی . تاریخ تکروردن عبارتدر ، نظریه سته اینانلاردن دکل . فقط تكمالارك ، انقلابلرك ، تجدیدلرك ، غداسانی آووب بویون ، اولن نسل برافان هر وجود ذی حیات کبی ، علی الاکثر مشابه شرائط وسیلر آلتنده واقع اولدیتنه ایمان ایتمک نهن یدان کلش اولسون ؟

دیمك غرابت شاعرانه سنی کوستریورودی .

ایشته فکرت حیاته طبق « شوپن هاور » کی انجایی مشکوک ، تحمیلی مقدر ، غایبیز بر جهد اوله رق باقیورودی . وارلک لك طبیعی نقطه انصای عدم ایدی .

... فقط ذی حس

بر عدم ، بر عدم فقط یاشایان ،

چارپتنان ، اوغراشان ، قوشان ، آرایان

بر عدم ، بر حیات محرومه ! . . .

ایشته فکرت ایچون حیات ! . . .

صوکره هپ پویه ، هپ سقوط افول ؛

مبادی ، مؤیداً مجهرل .

بو « مجهرول » شی ایسه حیاتك عاقبتی در . شو اندیشه لی حالت روحیه نظرآ یاشامق محبتدن زیاده نفرتی ، امنیتدن زیاده شبهه لی جالدر ، فلسفه لساننده حیات و کائنات حقنده کی بو درلو دویوشه (بدیتشك - pessimisme) ډیرلر . فکرتده بو اعتبارله یویوک بر « بدین - pessimiste » در . « حیاته قارشى بشر » عنوانی منظومه سنك اوستنده کی شو سطرده :

— لعنت بزه ، ای حیات ؛ سه معصوم و میسك —

دیورسده نهایتده :

ماهره ابرمه زده بز شنی تلغین ابرمه زده بز !

مصراعيله کیمك طرفدن تلغین ایدیلورسه ایدیلوسین ، حیاتی ملعون صفتيله تصویردن کندینی آله میورودی . روحی ، کره نسیمسی مفقود سهاوی بر جرم کبی هواسز ، حتی ضیاسیز قالان فکرت ، بر آرز نفس آلمق ، بر پارچا آیدیتلاقم ایسته . یورودی . او نوری انسانیت محبتده بولدیننی ظن ایندی . خلوقك دفتری بو محبته باشدن باشه دولودر .

طوبراه وطنم ، نوع بشر مقتم

سوزلرله بو محبتنی عالمشول بر حاله قویدیننی ظن ایدهن ، بو کوردیکی ایشیق بر سراب اولدیننی تصور ایدیه میجك قدر کینینك تاثیرینه زبون اولان بو یویوک شاعره ینه کندی اسان بلاغتيله جواب ورده :

... زوالی ، خیال عماله آله اندك ،

جبقاروی ونك حقیقه عکوس حیرتدن ؟

ایشته (فکرت) لك یوکسك ، تمیز و فقط مردمکریز ؛ صمیمی ، ریاسز و فقط منکر و ملجذ فلسفه می !

صبر علی